

OPPLAND
fylkeskommune

Fylketstingets

handlingsplakat for miljøpolitikk

i Oppland

Innhold

Fylkestingets handlingsplakat for miljø i Oppland	3
Vedtak i fylkestinget	4
Bestilling til komité 1	5
Det grønne Oppland –	
• natur- og kulturgrunnlaget ivaretas	8
• som grunnlag for regional utvikling (grønn verdiskapning)	10
• for god folkehelse	11
• for redusert miljøbelastning	12
Kompetanse og samarbeid	13
Andre forhold	14

Fylkestingets handlingsplakat for miljø i Oppland

- 1 Langsiktig og bærekraftig arealbruk.
- 2 Natur- og kulturgrunnlaget som grunnlag for verdiskapning benyttes i større grad uten at dette går på bekostning av natur- og kulturverdiene.
- 3 Fysisk aktivitet for alle.
- 4 Miljøbelastningen i Oppland skal på alle områder være innenfor nasjonale målsetninger.
- 5 Større fokus på miljørelatert utdanning og kompetanseoppbygging i Oppland.
- 6 Fylkeskommunens internasjonale engasjement må også omfatte miljøpolitikk. Særlig aktuelt er klima- og energipolitikk.
- 7 Miljøavdelingen hos fylkesmannen flyttes til fylkeskommunen.

VEDTAK I FYLKESTINGET

Juni 2006. Saksnr. 200501503

1. Fylkestinget i Oppland slutter seg til Miljøplakat for Oppland.
2. Miljøplakat for Oppland legges til grunn ved rullering av Regionalt Handlingsprogram og Fylkesplan for Oppland.
3. Fylkeskommunen skal arbeide for at miljøforvaltning og tilskuddsmidler knyttet til miljøforvaltningen overføres fra statlige myndigheter til regionalt folkevalgt nivå.

Komiteleder:	Reidun Gravdahl (Ap)
Saksordfører:	Anne Gunhild Reidem (Ap)
Stedfortreder for saksordfører:	Hanne Maren Blåfjelldal (Frp)
Saksbehandlere:	Hilde Birgitte Bye Magne Kjelstad

Bestilling til komité 1

Utvikling av det grønne Oppland

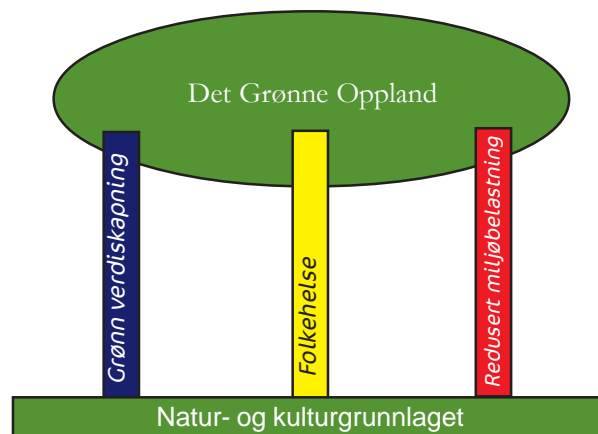
Oppgave:	Utvikle en helhetlig miljøpolitikk for Oppland.
Hovedutfordring:	Avveining mellom vekst og vern. Finne ut hvordan et miljøperspektiv kan ligge som premiss og være grunnlag for positiv utvikling i alle regioner i Oppland.
Mandat:	Oppland fylke har de beste forutsetninger for å framstå som «det grønne Oppland». Med bakgrunn i Fylkesplan/RHP, inkludert grunnlagsdokumentet «Det grønne Oppland» samt miljøplakat for Oppland, skal komiteen arbeide fram en helhetlig miljøpolitikk for Oppland. I løpet av prosessen skal det gjennomføres en miljødag på fylkestinget.

Et viktig sluttprodukt av arbeidet skal være revidert miljøplakat, der forslag til gjennomføring av konkrete tiltak skal vektlegges.

Visjon

Det Grønne Oppland – en visjon for Oppland

«Det Grønne Oppland» er et en visjon for Oppland. I denne visjonen ligger en utvikling av Oppland som går i mer miljøvennlig og bærekraftig utvikling. I visjonen ligger også målsettingen om å få en mer mulighetsorientert og offensiv grønn verdiskapning.

Det Grønne Oppland har 3 pilarer og 1 fundament

MÅL

Oppland framstår som Det grønne fylket

Dette medfører bedret grunnlag for regional utvikling og folkehelse samtidig som det gir effekter i form av redusert miljøbelastning.

For å oppnå dette må det satses aktivt på å ta i bruk mulighetene som ligger i Oppland sine miljøkvaliteter. Bruk og utvikling av naturgitte, kulturbetingede og menneskelige ressurser skjer innenfor et bærekraftig perspektiv.

Målsetting for ivaretagelse av natur- og kulturgrunnlaget:

I det grønne Oppland er natur- og kulturgrunnlaget verdsatt ut fra dets egenverdi og også verdsatt som ressurs for verdiskapning og rekreasjon.

Det grønne Oppland – natur- og kulturgrunnlaget ivaretas

I dette inngår:

- Langsiktig og bærekraftig arealbruk med særlig fokus på å:

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonale mål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dette
Ivareta biologisk mangfold	Iverksette tiltak med sikte på å stanse tapet av biologisk mangfold.	Sikre biologisk mangfold ved blant annet å ta i bruk registreringen av disse i arealplanlegging.
Sikre villreinen	Sikre villreinens leveområde.	*) Ivareta naturgrunnlaget for villrein gjennom regionale planprosesser/fylkesdelplaner. Villreinbestandens levekår ivaretas ved at fysiske inngrep og endret arealbruk vurderes i forhold til miljøhensyn.
Sikre jordvern og i størst mulig grad unngå omdisponering av dyrka mark	Årlig omdisponering av de mest verdifulle jordressursene skal halveres. Målsettingen forankres i dokumentasjon av arealressursene.	Økt fokus på kommunens ansvar som arealforvaltningsmyndighet. Samhandling og dialog mellom fylkeskommunen, kommunene og statlige etater i planprosesser. Økt lokal forankring med grunnlag i lokal kunnskap om jord-, miljø- og kulturlandskapsverdiene.
Sikre kulturminner og kulturmiljøer	Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal forvaltes og tas vare på som bruksressurser, som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskapning. Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på i et langsiktig perspektiv.	Langsiktig perpestiv i bevaring av kulturminner forutsetter kompetanseheving og utdanning av håndverkere og forvaltere. *) Ivaretas i løpende saksbehandling etter kulturminnelov og plan- og bygningslov, veiledning og i prosjekt knyttet til nasjonalt viktig kulturlandskap
Bærekraftig hyttebygging	Fritidsbebyggelse skal lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier, ressursbruk og estetikk.	*) Skaffe bedre oversikt over hyttebygging i Oppland, utvikle mer konkrete målsettinger. Integre miljøhensyn og næringsutvikling i et godt fungerende planarbeid. Ta initiativ til interkommunal hytteplanlegging der dette er nødvendig

*) Detaljbeskrivelse av punkta er å finne i RHP, og blir rullert årlig.

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonale mål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dette
Ivareta strandsonene langs vann og vassdrag	Strandsonene bevares som verdifullt natur- og friluftsområde og sikres god tilgjengelighet for alle.	*) Utarbeide felles retningslinjer for arealbruk langs Mjøsa og andre vassdrag sammen med de berørte kommunene, fylkeskommunene og fylkesmann, samt evt. berørte statsetater (jfr. EU's vanddirektiv). Kommuneplanen skal inneholde bestemmelser om bruken av arealene i 100 - metersbeltet langs større vann og vassdrag.
Ivareta utmarksarealene	Vektlegge en god forvaltning av kulturlandskap. Sikre at større sammenhengende naturområder blir tatt vare på.	Sikres i samarbeid mellom kommunene, statlige organ og fylkeskommunen

*) Ivaretas i behandling og veiledning i forhold til plan- og bygningsloven

Det grønne Oppland – som grunnlag for regional utvikling (grønn verdiskapning)

Målsetting for grønn verdiskapning:

Natur- og kulturgrunnlaget som grunnlag for verdiskapning benyttes i større grad uten at dette går på bekostning av natur- og kulturverdiene.

I dette inngår:

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonale mål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dette
Bærekraftig og levedyktig landbruk	Legge til rette for å utvikle et sterkt landbruk med utgangspunkt i basisproduksjon innen jordbruk, skogbruk og utmark (FT-sak juni 2005)	Egen fylkestingssak med strategier (juni 2005)
Verdiskapning i tilknytning til kultur- og naturverdier	Mulighetene for verdiskapning i tilknytning til kultur- og naturverdier utnyttes bedre.	Deltar i prosjektene «Nasjonalparkriket» og «Valdres natur- og kulturpark». Oppland er pilot i det nasjonale Verdiskapningsprogram i tilknytning til kulturminnene
Bioenergi utvikles til å bli innlandets olje	Heve bioenergi bruk i Innlandet til 30% av stasjonær energibruk innen 2010 (tilsvarende 3 TWh årlig) (FT-sak des 06)	Egen fylkestingssak med strategier (desember 2005).
Avfall som ressurs utnyttes bedre	Øke utnyttelsen av avfall som ressurs	Felles initiativ med Innovasjon Norge (RHP 2006)
Miljøeffektiv transport	Redusere miljøemper fra transport.	Tar i bruk biodiesel i busstransport. Kollektivtransport. Godsterminal på Otta (jernbane).
Sikre lokal og regional forvaltning av verneområdene.	Prøveordning for Dovrefjellområdet gjøres permanent. Lokal forvaltning gjennomføres for de andre nasjonalparkene	Tatt opp i forbindelse med fylkesdelplan for Dovrefjellområdet.

Det grønne Oppland - for god folkehelse

Målsetting for folkehelseperspektivet i Det grønne Oppland:

Fysisk aktivitet for alle

I dette inngår:

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonale mål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dett
Sikre tilgang til og tilrettelegge for friluftsliv, jakt og fiske.	Vektlegge hensyn til friluftslivet og utvikling av nærmiljøkvaliteter i arbeidet med arealplaner og i det generelle veilednings- og kompetansearbeidet.	Mulighetenes Oppland – Retningslinjer for areal- og ressursbruk følges opp i samarbeid med kommunal planlegging og i utforming og oppfølging av fylkesdelplaner, herunder fylkesdelplaner for Rondane og Dovrefjell.
Grønn omsorg	Legge til rette for at flere kan tilby tjenester og tilbud innenfor konseptet «Grønn omsorg»/»Inn på tunet» (FTsak juni 2005)	Gir støtte til prosjekt (se sak 14/05 i Fylkestinget).
Tilgjengelighet for alle	Universell utforming legges til grunn i offentlige tiltak og planarbeid. Full tilgjengelighet til transport for alle. Viser til NTP 2006-2015, Hovedmål 5: Et transportsystem som er tilgjengelig for alle og som gjør det mulig for alle å leve et aktivt liv.	*) Regjeringens Handlingsplan for økt tilgjengelighet brukes i kommunalt og fylkeskommunalt planarbeid, med hensikt å utløse midler til konkrete tiltak i Oppland. Prosess og kompetansearbeid i egne virksomhetsområder og dialog med kommunene og høyskolene. Bedre tilgjengeligheten til offentlige transportmidler, og tilrettelegge infrastruktur.
Sikre allemannsretten	Friluftsliv sikres som fellesgode og kilde til god livskvalitet, økt trivsel, bedre folkehelse og bærekraftig utvikling.	Allemannsretten ivaretas gjennom planarbeid.
Folkehelse i Oppland, Opplandsresepten.	Forebyggende perspektiv. Visjon: 1. Flere leveår med god helse for Opplands befolkning. 2. Redusere helseforskjellene i Opplandsbefolkningen.	Partnerskapsavtaler i folkehelsearbeid med kommuner, andre regionale etater og frivillige organisasjoner. Utarbeidet-programplan for «Opplandsresepten – folkehelseprogrammet» følges for videre arbeid. Grunnlaget for denne planen er Stortingsmelding nr. 16 2002-2003 «Resept for et sunnere Norge» (Folkehelsemeldinga).

Det grønne Oppland – for redusert miljøbelastning

Målsetting for å redusere miljøbelastningen:

Miljøbelastningen i Oppland skal på alle områder være innenfor nasjonale målsettinger

I dette inngår:

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonalemål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dette
Miljøtiltak i bedrifter	Bidra til at bedrifter driver virksomheten miljøeffektivt.	Initiere og støtte arbeid med miljøsertifisering av bedrifter. 40 bedrifter skal sertifiseres i løpet av prosjektperioden t.o.m 31.12.2007 (20 pr år). Miljøsertifisering tas opp i sammenheng med utvikling av ungdomsbedrifter.
Reduksjon av utslipp av miljøgifter og klimagasser	Bidra til å oppfylle de norske forpliktelsene etter Kyotoprotokollen	Revidere klimaplan for Oppland.
Større fokus på visuellforurensning og reduksjon av forsøpling	Oppland - null-toleranse for forsøpling (visjon for prosjektet «Rent Oppland»)	Gjennomføre prosjektet «Rent Oppland».
Regulert motorferdsel i utmark	Motorisert ferdsel i utmark reguleres slik at naturgrunnet bevarer.	Samhandling mellom kommuner, på tvers av fylkesgrenser, med hensikt å oppnå gode løsninger på motorisert ferdsel i utmark.

Det grønne Oppland – kompetanse og samarbeid

Målsetting for kompetanse og samarbeid innen Det grønne Oppland:

Større fokus på miljørelatert utdanning og kompetanseoppbygging i Oppland.

Etablere og vitalisere samarbeidsorgan og –relasjoner for å øke miljøinnsatsen.

I dette inngår:

Veivalg	Målsettinger (basert på nasjonale mål)	Fylkeskommunens innsats for å oppnå dette
Større fokus på miljørelatert utdanning innen for eksempel Ungt entreprenørskap, bioenergi og reiseliv.	Bærekraftig utvikling fremmes gjennom kunnskapsformidling i grunnsopplæringen, videregående skole og høyere utdanning. Øke antall miljøbarnehager.	Miljø fokuseres i fylkets utviklingsprosjekter, som: Ungt entreprenørskap, bioenergisatsingen på Hadeland og reiselivstiltak i samarbeid med destinasjonsselskapene.
Fokus på samarbeid mellom aktører og organ på alle nivåer	Samarbeidsrelasjoner mellom skole, næringsliv og offentlig forvaltning videreutvikles.	Fylkestinget utfordrer videregående skole og næringslivet til samarbeid om konkrete miljøtiltak.
Kople nærings- og kompetansemiljøer for økt verdiskapning.	Få lønnsomhet i miljøprosjekter, herunder bioenergi. Øke bruken av nye, fornybare energikilder. Kople kompetansemiljøer i og utenfor Oppland inn i konkrete miljøprosjekter i fylket.	Videreutvikle Hadeland til landets ledende region innen bioenergi. Konvertere bruk av fyringsolje samt elektrisk kjelekraft til nye fornybare energikilder, med hovedvekt på bioenergi (se Bioenergi politikk for Oppland).

Andre forhold

Internasjonal miljøpolitikk

Fylkeskommunens internasjonale engasjement må også omfatte miljøpolitikk. Særlig aktuelt er klima- og energipolitikk.

Signaler i forhold til nasjonal politikk

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen flyttes til fylkeskommunen. (Ref. Stortingsmelding nr. 12 2006-2007)

Rullering av Regionalt handlingsprogram

Miljøpolitikken rulleres årlig iforbindelse med rullering av Regionalt handlingsprogram (RHP).

VALDRES

Regionrådet for Valdres
Postboks 24 - 2900 Fagernes
Tlf.: 61 35 94 50
www.valdres.org

HADELAND

Regionrådet for Hadeland
c/o Jevnaker kommune
Postboks 70 - 3521 Jevnaker
Tlf.: 61 31 57 00

GJØVIKREGIONEN

Utviklingsrådet i Gjøvikregionen
c/o Gjøvik kommune
Rådhuset, Serviceboks
2810 Gjøvik - 61 18 95 00

NORD-GUDBRANDSDAL

Regionalt Utviklingscenter
Regionrådet for
Nord-Gudbrandsdal
Skansen 7 - 2670 Otta
Tlf.: 61 21 54 80
www.run.no

MIDT-GUDBRANDSDAL

Regionrådet for
Midt-Gudbrandsdal
c/o Nord-Fron kommune
Postboks A - 2639 Vinstra
Tlf.: 61 21 61 70

LILLEHAMMERREGIONEN

Regional ledergruppe
Lillehammerregionen
c/o Gausdal kommune
2651 Østre Gausdal
Tlf.: 61 22 44 01

OPPLAND
fylkeskommune

